

Datum bijeenkomst	13 mei 2019
Aanwezig	Namens
Hermine van den Berg – van Zijl	BOP
Mariska Hulsewé	BOP
Monique vd Meijde	Renkum Leeft
Peter Snapper	Renkum Leeft
Daaf Kodde	Dorpsplatform Renkum
Ysbrand Brandsma	Dorpsplatform Renkum
Chris Jongboer	Ondernemersvereniging
Ton Pansier	Ondernemer
Omwonende	Omwonende
Sandra Meullenbruck	Gemeente Renkum
Melanie Hutting	Gemeente Renkum
Wim Coopmans	Provincie Gelderland
Marc Giesberts	Extern expert namens Haskoning
Erik Martens	Moderator vanuit MSL
Jeroen Broens	Algemeen Directeur Smurfit Kappa Parencó
Ruben van Haren	HR Manager Smurfit Kappa Parencó
Sabine Broekman	Bestuurssecretaris Smurfit Kappa Parencó
Jan Wattenberg	Milieu & Energie coördinator Smurfit Kappa Parencó

Voorafgaand zijn de leden van de klankbordgroep in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan een rondleiding langs de waterzuivering inclusief uitleg.

1. Welkom en opening:

Moderator Erik Martens heet de aanwezigen welkom. Vandaag zijn ook aanwezig de vertegenwoordigers van het Dorpsplatform Renkum. De heer Chris Jongboer vervangt de voorzitter van de Ondernemersvereniging en hij is voor het laatst aanwezig bij de vergadering.

2. Voorstellen

Na een korte voorstelronde geeft Erik Martens het woord aan SK Parencó's nieuwe algemeen directeur sinds 1 maart 2019, Jeroen Broens, opvolger van ad interim directeur de heer Jo Cox.

3. Update aanpak ervaren overlast

Geur

Diverse aanpassingen, conform plan, in het proces van papier maken om de chemische geur terug te dringen zijn door SK Parencó genomen:

- complete stop en ontmanteling van de geurbehandeling met essentiële oliën.
- sterke reductie van verblijftijd van water in het proces
- sterke reductie van de opslag van pulp in de PM2 silo's
- aanpassing van het watermanagement systeem in lijn met de lagere verblijftijd.

Deze maatregelen hebben geleid tot een sterke (-75%) vermindering van de desinfectering van het proceswater. Dit heeft een positieve impact op de chemische geur vanuit de fabriek.

Volgende stappen:

- verdere afstelling van de procescondities - lopend
- engineering van het PM2 ventilatiesysteem (incl. warmtewisselaar) – modificatie lopend

De uitwerkingen van het al door Jo Cox eerder gepresenteerde plan van aanpak met betrekking tot diverse procesaanpassingen zijn getoond. Inmiddels is er binnen SK Parencó een grote stap gerealiseerd ten aanzien van de vermindering van toevoeging van desinfecterende middelen aan het proceswater t.o.v. oktober 2018 van -75%.

Daaf Kodde: Is er een negatieve invloed op de bacteriebalans merkbaar door het terugbrengen van

desinfecterende middelen? Jan Wattenberg geeft aan dat dit geen effect heeft.

Peter Snapper: Heeft de -75% reductie gevolgen voor de papierkwaliteit? Jeroen Broens: Dit is het voordeel van onderdeel zijn van Smurfit Kappa Group. SK PARENCO heeft gebruik gemaakt van de kennis en kunde die er in de SK organisatie is. Ruben van Haren: Ons proces was voorheen niet gericht op bruin papier maar alleen op grafisch papier. Onze taskforce heeft geconcludeerd dat de chemische geur kan komen door de mate van indracht van desinfecteringsmiddel en startte met verlaging van de dosering. De dosering van desinfectantia kon fors worden teruggebracht door know-how binnen Smurfit Kappa Group. Het terugbrengen resulteert in een positief resultaat op klachten die aangeduid worden als 'chemische papiergeur'. We gaan steeds meer naar een normale papiergeur, niet alleen door reductie van desinfectans maar ook door alle bovengenoemde maatregelen.

In de presentatie is een overzicht getoond met typen papiergeur (van chemische geur naar papiergeur). Vraag van omwonende: Wie heeft dit waargenomen? Ruben van Haren: PARENCO opereert binnen de bandbreedte van de gebruikelijke geur bij het maken van verpakkingspapier zoals deze bedrijfsbreed door de Smurfit Kappa group wordt gehanteerd en is gebaseerd op de niveaus van de bestanddelen uit verschillende SK fabrieken. Hermine vd Berg. Deze gegevens zijn allemaal gerelateerd aan de fabriek zelf en niet aan waarneming buiten de fabriek. Ruben van Haren: Ja dat klopt. De metingen worden in de fabriek -in het proces- gedaan, en in de papierindustrie is het bekend dat als er binnen deze range geproduceerd wordt, er minder chemische geur is.

Warmtewisselaar

Mariska Hulsegé vraagt waar de warmtewisselaar voor dient. Jeroen Broens: Met een warmtewisselaar kan je warmte terugwinnen en dus energie terugwinnen en dat leidt tot minder uitstoot van waterdamp. Een direct positief effect is dat met meer warmtewisseling ook het aantal geurdeeltjes in de uitlaat kan worden gereduceerd. Dat zijn we aan het ontwerpen (engineeren).

Mariska Hulsegé vraagt wanneer de engineering klaar is van de warmtewisselaar. Ruben van Haren geeft aan dat de eerder aangegeven 1.5 jaar nog steeds het doel is. Hierin zijn we nog enigszins afhankelijk van de levertijd van de installatie.

Chris Jongboer: Vorig jaar waren we op 19 mei bijeen. Terugkijkend zijn er nu behoorlijk wat maatregelen genomen en ook meer aanvullende maatregelen dan toen aangegeven, zoals de 'end of pipe' oplossingen. Er is nu ook tot in de kern van de bedrijfsprocessen gekeken en ik denk dat het een grondiger aanpak is als waar toen aan gedacht werd. Een groot deel dankzij de overname door de SK group en hun expertise.

Geluid

Geluid van interne / externe transportmiddelen

Bij het afleveren van zetmeel werd het laatste deel van het vastzittende zetmeel soms door chauffeurs met een hamer uitgeslagen. Dat geeft onnodig geluidsoverlast. Hiertegen heeft de directie maatregelen getroffen. Instructies voor lossen worden momenteel vertaald in diverse talen voor de chauffeurs. Vraag: Wat gebeurt er nu met het deels niet geloste zetmeel dat achterblijft doordat men dit er niet meer uithamert? Gaat dat terug naar de leverancier? Antwoord: Registratie hoeveelheid vindt plaats d.m.v. weging op onze weegbrug.

Hermine vd Berg geeft aan dat de geluidshinder ook kan komen van shovels. Het klapperen met een shovelbak is ook een algemeen probleem in woonwijken. Door slijtage aan de ophanging van de transportbakken kan het zijn dat de bak heen- en-weer gaat in de ophanging. Wat helpt is de bak vast lassen. Zou het kunnen zijn dat het geluid niet afkomt van lossen van de zetmeel wagen, maar dat het een shovel is?

Jeroen Broens geeft aan de shovelbewegingen na te gaan bij SK PARENCO en Reparco. De vraag is of dit vanuit de Reparco hoek komt want daar wordt niet constant gelost. Er wordt wel voorraad heen en weer gereden in het weekend. Soms wordt ook met een shovel biomassa vervoerd. Daarnaast zal de technische staat van de shovels worden bekeken en hoe men ermee omgaat + waar de laad en lospunten zijn.

Een omwonende geeft aan dat bij de Reparco loods maatregelen getroffen zijn ter reductie van geluid aan westzijde. Daar zijn de deuren gesloten en er wordt niet meer gereden. Geluid in de loods werkt als een soort klankkast als de deuren open staan. De deuren blijven volgens voorschrift gesloten. De directie heeft deze maatregel eerder genomen. Het is lastig elke chauffeur op dezelfde juiste manier te laten rijden zonder geschuif met shovelbak over de grond. Jeroen Broens geeft aan dat hier nadere instructies voor zullen worden opgesteld.

Melding laag frequent geluid / laag frequente trilling

De lage bromtoon die aan SK Parencó gemeld wordt, wordt onderzocht. Een omwonende is thuis bezocht door 3 personen van SK Parencó. Er zijn 20 onderzoeks-scenarios ter plaatse uitgevoerd. 2 mensen op Parencó dak schakelden intussen ventilatoren aan/uit en dan luisterden Ruben en een omwonende wat er gebeurde. De omstandigheden waren redelijk, maar niet perfect. Teleurstellend was dat er niets duidelijk gehoord of geduid kon worden qua aanduiding bron. Hetzelfde zal worden herhaald bij 2 andere personen in Renkum, om te zien of de bron van de bromtoon te achterhalen valt.

Jeroen Broens: We hebben investering gepland / goedgekeurd op directieniveau om continue monitoring op daken in te richten middels sensor technologie met heatmap om de mogelijke bron te kunnen lokaliseren en vervolgens te zoeken naar geluidsarme oplossingen. De sensor legt vast waar het meeste geluid vandaan komt. Het betreft een decibellen meting. Note: Het meten van laag frequent geluid is over het algemeen problematisch en windafhankelijk. Het is continu. Het is geen incidenteel geluid, zoals 'silo honking'. Het probleem speelt in heel Nederland. De ODRA heeft een aanbod gedaan voor meting op laag frequent geluid en vragen of zij er iets in kunnen betekenen. Het is ingewikkeld. Marc Giesberts: Geluidsbronnen die uit verschillende richtingen komen, maken het traceren van een bron erg moeilijk. Denk aan Schiphol met laag frequent geluid, maar het geluid past vervolgens niet bij de vluchtbewegingen van Schiphol. Een omwonende vraagt of er vanuit de Klankbordgroep items kunnen worden aangedragen op de geluidsreductie-lijst. Jeroen Broens: Ja, natuurlijk. Dat kan.

Ten aanzien van deze meldingen wordt gevraagd met wie de directie praat? Ruben van Haren: Met personen die klachten aangeven. Mariska Hulsewé: Het geluid draagt ver. In de Zwanenbloemstraat zijn 3 mensen die klachten aangeven. Parencó kent de oorzaak niet. Er is 1 persoon van Zwanenbloemstraat bij Parencó geweest en dat was een goed en verhelderend gesprek.

Een omwonende: Horen we wel allemaal *hetzelfde*? Kunnen we meteen naar elkaar op de fiets en dan bij elkaar luisteren naar de toon? Mariska Hulsewé en een omwonende willen dit coördineren / uitzoeken.

Geluidsreductie

Uitgevoerde en lopende zaken zijn toegelicht.

Metingen handhaver ODRA

Jeroen Broens: Zoals vaker aangegeven; SK Parencó gaat verder dan het 'binnen vergunning blijven'. We acteren binnen de vergunning en verschuilen ons niet achter wetgeving. We hebben commitment als bedrijf om omgevingsoverlast terug te brengen. Metingen voor geur en geluid zijn gedaan door ODRA. We blijven binnen de vergunning en dat is ook goed om te vermelden, waarbij ODRA op onaangekondigde momenten en ook midden in de nacht metingen bij Parencó heeft verricht en geen afwijkingen waarnam.

We weten dat het meting momentopnames zijn en er wordt rekening gehouden met meteo condities.

Op de vraag van Marc Giesbers: Gert de Bruyn, geurexpert van Odoro BVBA Odour management wordt op gezette tijden ingezet.

Mariska Hulsewé geeft aan dat de ODRA schrijft dat de bronnen niet in 3voud zijn bemonsterd (maar 1x). Reden ligt niet bij Parencó. Waarom dit niet is gedaan, is onbekend. Wim Coopmans: Op zich willen we weten of er wel of niet overschreden is en als de ODRA meteen die ene keer een overschrijding had gemeten was men teruggekomen. Hermine vd Berg: ODRA schrijft dat de meetresultaten niet significant afwijken van 2017 en 2018. Dat is toch teleurstellend als bedrijf als je ziet hoeveel maatregelen er intussen genomen zijn? Het is zinnig om dit na te vragen zegt Wim Coopmans. Er is meer inhoudelijke uitleg op het tekstuele commentaar van de ODRA gewenst op de onaangekondigde geurmeting direct in het proces van 28 feb 2019.

Geurpanel / geur-app

Ruben van Haren: Aantal deelnemers nu 21. En 4 deelnemers vanuit de BOP worden toegevoegd. Vanuit elke Klankbordgroep vertegenwoordiging heeft SK Parencó gevraagd om mee te doen en: meer leden zijn welkom!

Marc Giesbers stelt een vraag over alle aspecten geur en geluid: Een jaar terug zijn we gestart en ook in gespannen houding en dat wat ook logisch. We zitten nu ontspannener bijeen, maar waar ik benieuwd naar ben, is hoe nu, op dit moment, de thermometer is als het gaat om de ervaren overlast. Want in het proces is het relevant te weten hoe de overlast ervaren wordt op dit moment.

Ton Pansier ervaart wat geur als het echt warm is.

Hermine vd Berg geeft aan geur te maken heeft met windrichting. Vermindering klachten = wind uit noord-richting. Geur lijkt afgenomen, maar we verwachten uit de app informatie over windrichting en effect. Zuid en zuid-oostenwind staat van Parenco richting dorp.

Mariska Hulsewé: Er is ooit een snuffel-app ingesteld door het CDA en zij hebben regelmatig hun verslag uitgedraaid met klachten, dag, windrichting. Mariska Hulsewé kan dit aan Parenco directie en de Gemeente aanbieden. Zij geeft aan: We zien klachten afnemen van mensen die in het geurpanel meedoen, en men klaagt dus ook niet bij ODRA. De klachten zijn er wel, maar verschuiven. Mariska Hulsewé vraagt of het geurpanel-verslag deelbaar is met de Klankbordgroep. Ruben van Haren geeft aan dat Parenco de informatie graag deelt. Personen die klagen via ODRA: Twee personen hiervan zitten ook in het geurpanel en klagen op beide media. Als er een ODRA melding komt, komt deze ook in de geur-app en dat is geen verschuiving van klachtregistratie.

Mariska Hulsewé vraagt wie er in de geur-app zitten. Ruben van Haren geeft aan dat er 21 deelnemers nu zijn in een gebied 300 meter rondom PM2. Wens is tussen de 30 en 50 deelnemers aan de app te hebben. Informatie over welke personen exact er in de app zitten, deelt Parenco niet. De reden hiervoor is dat het ongewenst is als de app een onderlinge aanzwellende werking heeft met elkaar repeterende berichtgeving. Parenco wil een objectieve meting, per individu, van een bepaald moment. De resultaten van de geur-app zijn door Ruben van Haren uitgebreid getoond inclusief windrichting. Op dit moment verbinden we hieraan nog geen conclusies want het is nog te vroeg, aldus Ruben van Haren.

Peter Snapper vraagt of iedereen van de snuffel-app naar de geur-app kan gaan? Ruben van Haren: We kozen voor deze groep om ook de stemming goed te houden want de commentaren van enkele personen in de snuffel-app waren buitengewoon onredelijk en onfatsoenlijk. De BOP neemt afstand van de onredelijke uitingen op de snuffel-app. Jeroen Broens geeft aan dat door het instellen van de geur-app er geen 'andere' (andersoortige) ODRA meldingen zijn.

Een omwonende bestrijdt dit want mensen kunnen op een andere manier hun verhaal kwijt en vraagt aan de directie of bekend is wie -op naam- de klagers zijn bij de ODRA? Ruben van Haren laat op beeld de ODRA meldingen zien. Deze zijn niet op persoonsnaam terug te voeren. De straatadressen die genoemd staan zijn de straten waar men op dat moment overlast aangaf (daar hoeft men niet te wonen, maar dat kan wel). Een omwonende heeft zijn vraagtekens hierbij ook al staat alleen een straat genoemd, zonder huisnummer en zonder naam. Men kent de klagers inmiddels en het is toch te traceren. Wim Coopmans neemt deze opmerking mee.

Het betreft hier een algemene ODRA werkwijze.

Mariska Hulsewé geeft aan in de Zuid/West hoek te wonen en daar zitten geen mensen die deelnemen aan de geur-app. Aan haar kant van het dorp ruikt zij nog wel eens chemische lucht, 'maar niet meer het idee dat ik gemalen paracetamol heb gegeten'. We zijn nog niet geurvrij maar het verschilt wel, aldus Mariska Hulsewé. Presentatie SK Parenco: Tussen 1 februari 2019 en 13 mei 2019 ging de wind voor een belangrijk deel richting het dorp zonder toename van klachten bij de ODRA. Hermine vd Berg: Dat sterkt ons in de gedachte dat het de goede kant op gaat dat de geurklachten toch minder zijn.

Mariska Hulsewé vindt 'papierlucht' anders dan 'bruin-papierlucht' die zij zelf hinderlijk vindt.

4. Relatie met de omgeving

a. definitief maken communiqué en verzending

De Klankbordgroep heeft feedback gegeven op het gezamenlijke communiqué. Ruben van Haren zal de opmerkingen verwerken en het communiqué voor definitief akkoord aan de groep zenden. Uitbrengen na consensus. SK Parenco zal ervoor zorgen dat het breed in Renkum verspreid zal worden; huis-aan-huis. Uitzondering geldt voor personen met NEE/NEE sticker op de brievenbus. De Gemeente zet deze communicatie op hun projectenpagina.

b. Wat gaat er goed en wat kan er beter

Monique vd Meijde ervaart geen overlast op haar woonplek in Renkum en geeft aan een enorme bedrijfsinzet en verbetering te zien. Gewoon zo doorgaan!

Peter Snapper sluit zich hierbij aan (Renkum Leeft). De sfeer is in het overleg nu is een stuk beter dan in de eerste overleggen. De scherpte -ook in het dorp- lijkt er een beetje vanaf. Mensen hebben ook echt het gevoel dat er wat aan gedaan wordt door het bedrijf.

Een omwonende: Ja, dat is belangrijk. En voor mij is het belangrijk te zeggen dat Parenco soms niet thuis gaf. Ik had het gevoel dat er niet geluisterd werd. De overlast die je in je omgeving dan ervaart en ODRA, Provincie, Gemeente en bedrijf reageren niet....het is op een gegeven moment frustrerend. Er knapte wat bij mij. Het doet me veel dat we nu in gesprek zijn maar het vertrouwen is nog niet helemaal terug.

Ik woonde er net nadat de PM2 werd opgestart en dacht, ik moet hier weg. Ik doe mijn best er positief in te staan en ik ben benieuwd of jullie de verbetering tot stand gaan brengen. Het vertrouwen is een beetje hersteld. Ik heb 2 voorbeelden:

Ik heb overlast van lawaaiige shovels op zaterdagochtend. Ik hoor dan van het bedrijf dat het niet de bedoeling is dat ze op die tijd werken, maar ik denk ook, hoe kan dit gebeuren? Regel dat het niet gebeurt.

Tijdens de vorige Klankbordgroep bijeenkomst ging ik in op geluid, maar geur was belangrijker. De oplossing met dakkasten werd aangehaald maar er werd niet op ingegaan. Als geluidshinder afneemt zorg er dan voor dat de schermen niet mijn kant op worden geplaatst. Een paar weken later was er decibel reductie, maar die dingen waaien kapot. Ik word wakker. Wat is er aan de hand. Heb gebeld midden in de nacht. Zou op maandag worden gebeld. Heb zelf woensdag maar gebeld...en de schermen waren precies richting ons huis geplaatst.

Ze staan er nu weer. Ik moet nu maanden uitzoeken of het beter gaat of niet. Laat de doorberekeningen maar zien. Ze zijn voor het dorp gedaan, maar ons huis is vergeten. Ik help graag mee met verbetering, maar let op dat deze missers niet voorkomen om vertrouwen te herstellen.

Geluid: Ik vind het belangrijk het iedere keer te zien, niet alleen jullie verhaal te horen. Vanavond is er meer interactie onderling en dat is prettig. Kunnen we onderwerpen laten terugkeren in detail?

Specifiek voor hem, en voor agenda volgende keer + actie: contactgeluiden vrachtwagens; 110 per dag.

Chauffeurs maken herrie. Geluid neemt toe. Ik wil dat erover nagedacht wordt. Mensen maken die geluiden en dat kan gecorrigeerd worden. Net als geluid van shovels, verplaatsen van houtsnippers, ook bij rijden daarmee heb ik geluid in woning, trilling/geluid. Piepjes van parkerende vrachtwagens. Kunnen deze af? Elke keer 40 seconden per vrachtwagen x 110 vrachtwagens per dag. Ik wil geen piepjes horen. Kan daar wat aan gedaan worden?

Daaf Kodde, Dorpsplatform Renkum en Ysbrand Brandsma:

Het is nog te vroeg om namens het dorpsplatform wat te zeggen. Daaf Kodde heeft persoonlijk last van trilling en niet van geur en het lijkt per week of twee weken wisselend. De ramen trillen. Op zijn vraag: Nee, er is geen trilling app. Marc Giesbers vraagt of de trilling van Parenco komt? Ja, het kan niet anders, maar ik woon ook in een oud huis en het klappert eerder. Ysbrand Brandsma geeft aan ook trillingsoverlast te ervaren en ook in een oud huis te wonen in dezelfde straat.

Afgesproken: Geluid / Trillingen volgende keer agenderen voor Klankbordgroep bijeenkomst.

Mariska Hulswé is blij met de manier van gespreksvoering. Als we wat te klagen hebben, krijgen we met warmte een reactie. We voelen ons geen zeurkous. Dank hiervoor. Wij doen ons best om het feitelijk te houden en alle emoties te dempen die in het dorp soms leven in de snuffelapp.

Hermine van den Berg: Het is al heel effectief dat er een communicatie op gang is door de Klankbordgroep en dat aangegeven is door Ruben dat hij gebeld kan worden en dat er altijd naar Parenco gebeld kan worden. Het doen van iets effectiefs -en niet emotioneels-draagt bij. We hebben niet iedereen aan een touwtje.

Geurklachten hebben met windrichting te maken, minder klachten in de winter, maar nu kan er ook een verbetering zijn van geur. Ik ben gematigd blij.

Mariska Hulswé sluit zich aan bij een omwonende over diens geluid en trilling waarneming.

"Ik klaag over stof. Er zijn grote stappen gezet en daar ben ik blij mee. Ik hoef de auto niet meer iedere week te wassen. Er is wat mee gebeurd". Hermine vd Berg: We horen veel over trilling en geluid. Het is goed deze thema's tijdens onze bijeenkomsten terug laten komen. Mariska Hulswé had nooit last van trilling maar geeft aan dat de laatste tijd spulletjes trillen in huis.

Ton Pansier is positief over de oprichting van de Klankbordgroep vorig jaar. 'Er wordt door Parenco veel ondernomen en dat is een positief uitgangspunt'.

Melanie Hutting: Het is een open sfeer. Iedereen spreekt uit wat hij op zijn lever heeft. Het bedrijf werkt hard aan verbetering doorvoeren. Als Gemeente moet dit leiden tot een aanvaardbaar niveau voor inwoners van Renkum en we staan voor beide partijen.

Chris Jongboer: De sfeer is zo goed dat ik zou willen propageren dit naar buiten te brengen om hiervoor een breed draagvlak te krijgen.

Wim Coopmans: Blij om te horen -ook van de anderen-. De sfeer is ontzettend verbeterd.

De Provincie en ODRA nemen de klachten wel serieus zegt Coopmans tegen een omwonende, maar dit soort overlegtafels zijn absoluut nodig want de buurt zegt 'ik ervaar overlast' en de technicus zegt 'het is in orde'. Zo kom je niet tot elkaar en deze klankbordgroep draagt veel bij.

Een omwonende: Ik heb aangegeven behoefte te hebben aan terugkoppeling. ODRA zegt 'we gaan jullie op de hoogte houden'. Ik heb nooit iets gehoord.

Jeroen Broens: Deze verhalen motiveren mij en mijn team om nog een tandje bij te zetten en zijn oprecht en emotioneel. De inspanningen die wij leveren als bedrijf en de prioriteit die wij eraan geven is een goede zaak. We zijn ons er ook als management team van bewust dat we er nog niet zijn en dat we nog een weg te gaan hebben. Dit overleg helpt ons verder overlast verder terug te dringen.

Ruben van Haren: In ons contact hebben we stappen gezet en het kan nog beter. Ook op hoog niveau binnen Smurfit Kappa is dit een belangrijk dossier. Ook dat helpt ons om hierin verder te groeien en laten we daar de vruchten van plukken.

Hermine van den Berg geeft aan dat zij in vorige vergadering veel vertrouwen kreeg toen Jo Cox aangaf geschrokken te zijn van het aantal klachten hier en zei dat het niet kon en prioriteit moest krijgen om naar een acceptabel niveau te komen. Jeroen Broens geeft aan dat hij en Jo Cox intensief contact hebben over de voortgang en dat hij ook verslag over deze vergadering zal uitbrengen aan Jo Cox, die dit op de voet volgt.

5. Verduidelijking brandstof Ketel 62 (K62) biomassa centrale (wervelbedoven) en waterverbruik

Op het bedrijf zijn 4 locaties aangeduid voor dit proces:

Ketel 62, Opslag van biomassa hout, de Centrale Slib Verwerking (CSV) en Rejects.

Ruben van Haren: We hoorden geluiden dat we afvalverbrander zijn. We willen graag de feiten weergeven en hebben gevraagd of Jan Wattenberg een toelichting wil geven. Ook al is het wat later op de avond, de klankbordgroep wil graag geïnformeerd worden hierover.

Parenco zet 4 verschillende stromen in om stoom te maken met Ketel 62. Deze ketel wordt gestookt met vaste brandstoffen. Locaties op terrein zijn getoond. Het materiaal dat in de ketel gaat is aan tafel rondgegaan.

1) Slib

Dit is een mengsel van hoofdzakelijk vezels met vulstoffen en inktdeeltjes. Watergehalte is ca. 40%

Het gaat hier om ontwaterd slib van alle slibben die wij hebben ofwel papierslib en het is het vezelmateriaal (van origineel houtvezel) dat vrijkomt bij het verpulpen van papier bij de ontinkingsstap voor PM1.

Slib is de voornaamste hoeveelheid die wordt toegevoegd.

Brandstof Papierslibben *intern*: 56% tegen een zeer lage inzet van papierslibben *extern* met slechts 1% van het totaal.

2) Hout

Het gaat hier om wortels, snoeihout ofwel dunningshout dat als externe bron uit parken en plantsoenen komt. Watergehalte 40-50%. Procentueel 42% inzet.

Het wordt grotendeels aangevoerd als biomassa of het is uitgezeefd materiaal, zonder grotere stukken hout.

Soms wordt dit materiaal fijngemalen voor goede verwerking in de ketel. We verstoken geen houtblokken of grote stukken hout.

3) Rejects

Verpulping van oud papier geeft rejects. Niet vervezeld materiaal komt o.a. uit vensters van enveloppen, folie van reclamefolders, houtjes, touwtjes (bepaalde processen zeven dit uit). Alles dat niet vervezelt, komt in een trommel. Een klein deel hiervan gaat de ketel in. Dat is in dit geval ook slechts 1% van de totale indracht.

Per jaar: De totale 2000t bestaat uit 40% water. Na waterverdamping is de samenstelling 40% biogeen.

In totaal per jaar gaat er 180.000ton van bovengenoemde materialen samen de ketel in. Zoals toegelicht is het grootste deel intern slib en daarna hout. In slib en hout zit ongeveer de helft water. Bij invoer in de ketel verdampt het water. De 'pluim' is waterdamp uit de ketel.

SK Parencó voegt 1 miljoen kuub aardgas toe in Ketel 62 ten behoeve van ondersteuning van de houttoevoer in de ketel en oa voor ondersteuning schroef en opstart van de ketel na een machinestop. BioGas dat Parencó zelf produceert gaat niet Ketel 62 in.

Milieuaspecten

Om aan de uitstoot eisen te voldoen houdt Parencó zich aan diverse milieuaspecten:

- SNCR-DeNOx voor NOx reductie
- Doekenfilter zorgt voor stofverwijdering
- Natte wasser zorgt voor verwijdering HCl en SO2

Metingen

Er zijn voortdurende, continue metingen ten aanzien van rookgasmeting.

Daarnaast zijn er 2 x per jaar ook discontinuë rookgasmetingen.

Incidentele afwijkingen worden gerapporteerd. Alle metingen zijn binnen vergunde waarde en de meeste metingen zijn onder de detectiewaarden. Vorig jaar 2018 en dit jaar hadden we 1 x een te hoge NOx waarde.

Mariska Hulswé heeft in een rapportage gelezen dat de discontinuë meting is gedaan, maar op de continue meting zijn fouten gerapporteerd ten aanzien van stofmeting en NOx meting omdat de meting niet functioneerde. Ruben van Haren: Parencó heeft hier een opmerking van ODRA over gehad en we zijn met ODRA in gesprek hierover. We ontvangen binnenkort de afronding.

Mariska Hulswé: Was dat een defect aan de meting of een vervuiling?

Jan Wattenberg: De jaarlijkse controlemeting wordt door een geaccrediteerd bedrijf uitgevoerd (Tauw).

1 x per 5 jaar moet de meting van Parencó vergeleken worden met de geaccrediteerde meting. Dan komt er een factor op onze waarde die moet kloppen. Parencó meet weinig stof door de geïnstalleerde wasser die uitstoot vooraf uitwast. Er is een onvoldoende match tussen onze meting en de Tauw meting maar daar moet het bevoegd gezag –ODRA- nog haar mening over geven. Wij kunnen het als Parencó wel meten, maar zitten zo laag in onze waarden dat het op elkaar correleren van de meting lastig is. Een mogelijkheid is opzettelijk pieken te forceren om kalibratie beter mogelijk te maken, maar soms gaat dat niet.

DeNox voor NOx reductie is in de industrie gebruikelijk. De doekenfilters worden over de hele wereld toegepast. Het zijn bekende technieken, aldus Marc Giesbers van RHDHV. Parencó gebruikt geen bijzondere of afwijkende techniek.

Hermine vd Berg vraagt hoe je slib met inkt biomassa kunt noemen. Zij krijgt er een ander gevoel bij dan 'biomassa'. De indracht in de ketel is bij Parencó hoofdzakelijk biomassa. We gebruiken de stookwaarde van de biomassa. In Nederland ligt algemeen vast wat biomassa genoemd mag worden. Dit is niet door Parencó vastgesteld. Het overgrote deel van de biomassa (97%) is vezel. Parencó stelt niet dat alles 100% biomassa is dat in de ketel wordt ingezet. Er zit wat inkt in intern papierslib, maar de vezel wordt beschouwd als biomassa en voldoet aan de algemene classificatie. In de ketel is de temperatuur 850 graden om te komen tot volledige verbranding.

Hoeveel van de biomassa is vezel? vraagt Hermine van den Berg. Jeroen Broens zegt dat dit wellicht te analyseren is. Mariska Hulswé zegt dat er polymeren en folie in het zakje externe biomassa zitten.

Jan Wattenberg geeft aan dat indracht van externe biomassa 1% van de totale indracht betreft.

Vraag: Wat als Parencó deze installatie niet zou hebben? Wat wordt bespaard aan aardgasverbruik nu?

Jan Wattenberg: We besparen 20 miljoen kuub aardgas op jaarbasis hiermee.

Mariska Hulswé: Zou er as of zouden er as-deeltjes uit de schoorsteen kunnen komen?

Jan Wattenberg: Dit is zeer onwaarschijnlijk door de constructie van de ketel met doekenfilter en natwasser.

Mariska Hulswé geeft aan last van as in haar omgeving te hebben. Het is wel verminderd. Het is haar onbekend waar de as vandaan komt. Van Parencó, van verkeer, waarvan? Maar Mariska Hulswé zegt er klaar mee te zijn en wil een oplossing hebben. Daaf Kodde wijst op de binnenvaart schepen die uit alle windstreken komen en niet allemaal even schoon qua uitstoot zijn en de sluisen zaten dicht de laatste weken, dus minder boten. Er is ook -door beter weer- minder gestookt, want warmer buiten. 'En toen Vredestijn nog in het dorp

zat, was het pas echt zwart'. Wim Coopmans: Goed om dit thema breder te bekijken.

Mariska Hulsewé zegt dat zij vandaag dikke hoeveelheden stof achter haar hor heeft geschept en ook al eerder heeft verzameld. Als Parenco wil, kan het geanalyseerd worden. Ook zegt Mariska Hulsewé geen witte shirts meer te kunnen dragen, want deze zijn aan het einde van de dag zwart.

Geothermie / stand van zaken

Ruben van Haren:

Door Tellus Renkum BV is een aanvraag OpsporingsVergunning Aardwarmte aangevraagd.

om voor het einde van dit jaar te starten met seismologisch onderzoek. De plaats voor het onderzoek is nog niet bekend. De overheid wil in heel Nederland in beeld krijgen wat de mogelijkheden zijn. Zodra Parenco meer weet kan zij daarover naar buiten treden. Het is nu alleen nog maar een onderzoek. Besluit over vergunning neemt het Ministerie van Economische Zaken.

6. Rondvraag en Sluiting

Slotwoord Jeroen Broens: Zoals gezegd is het Klankbordoverleg een goede manier om met elkaar in contact te treden. Wij moeten als onderneming onze verantwoordelijkheid nemen om het goede buurschap te verdienen en dat is ook wat Smurfit Kappa als groepsorganisatie wil. Ik dank iedereen voor zijn of haar bijdrage aan deze avond.

Er zijn verder geen punten meer aan de orde. Moderator Erik Martens sluit de vergadering.

+++